

NACIONALNA BIBLIOTEKA
CRNE GORE
"ĐURĐE CRNOJEVIĆ"

Broj 01-1043

Cetinje, 22 03 2024 god

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

PROGRAM RADA ZA 2024. GODINU

Cetinje, februar 2024.

Radovi na sanaciji objekata NBCG

NBCG je posredstvom Prijestonice Cetinje, kandidovala projekat **Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na glavnom i pomoćnom objektu kulturnog dobra Italijansko poslanstvo u bivšoj Kraljevini Crnoj Gori, kao i staklene veze između ova dva objekta** kod Ministarstva kulture i medija za sredstva iz Programa zaštite kulturne baštine u 2023. godini. Ukupna vrijednost radova iznosi **124.190,00 eura**. Izvođenje radova je otpočelo zamjenom staklenih površina na vezi prema COBISS centru i restauracijom postojeće bravarije. Osim toga, skinuti su prozori sa južne strane Italijanskog poslanstva radi izrade novih jer na njima nije moguće izvoditi bilo kakve restauratorske radove. Predviđeno je da svi poslovi budu završeni do kraja godine.

Takođe, nastavljeni su radovi na realizaciji projekta **Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na objektu kulturnog dobra Francusko poslanstvo u bivšoj Kraljevini Crnoj Gori**, čija ukupna vrijednost iznosi **164.203, 05 eura**. I ovi poslovi bi trebalo da budu završeni do kraja 2024. godine. Prozori koji su zamijenjeni na objektu u potpunosti odgovaraju starim zamijenjenim prozorima. Dinamika izvođenja je dosta spora zbog prirode poslova očuvanja postojećeg izgleda i nabavke specifičnih okova za zatvaranje koji se ne mogu naći ni u Crnoj Gori, ni u okruženju, ali i zbog nepredviđenih objektivnih okolnosti.

Cilj navedenih projekata jeste da se obezbijede optimalni uslovi za očuvanje zdanja Italijanskog i Francuskog poslanstva i fondova koji se u njima nalaze, kao i da se postigne velika racionalizacija u potrošnji lož-ulja i električne energije za zagrijavanje prostorija.

Treći projekat - **Rekonstrukcija/sanacija teniskog terena na kompleksu Italijanskog poslanstva** u vrijednosti od **14.226, 32 + PDV** je u cjelini finansijski preuzela Prijestonica Cetinje kao vid podrške i saradnje sa NBCG, ali i kao dio opsežnog plana uređenja sportskih terena i parkova na nivou grada. Tokom 2023. godine završeni su pripremni radovi; skidanje stare podloge, produženje terena u dijelu prema Cetinjskoj gimnaziji, nanošenje šljunka i asfaltne podloge. Predstoji još postavljanje završnog soft sloja, rješavanje drenaže oko terena i uređenje dijela od terena do ograde. Takođe postavljanje pratećeg mobilijara i popravka rasvjete.

Za sva tri projekta su, tokom 2022. godine, dobijeni konzervatorski uslovi i saglasnost Uprave za zaštitu kulturnih dobara.

Krajem 2023. godine, NBCG je kandidovala još dva projekta za sredstva iz Programa zaštite kulturne baštine za unapređenje stanja nepokretnih kulturnih dobara, koja se mogu realizovati u sklopu redovnog održavanja, a odnose se na poboljšanje stanja objekata bivšeg Italijanskog poslanstva. To su:

1. Zamjena podova u prizemlju bivšeg Italijanskog poslanstva

Prilikom posljednje rekonstrukcije bivšeg Italijanskog poslanstva podovi u prizemlju objekta, koji su namijenjeni korisnicima usluga i posjetiocima biblioteke, nijesu bili obuhvaćeni radovima. U pitanju su čitaonice, sala za kulturne događaje i Njegoševa soba. U ovim prostorijama je zadržano postojeće stanje, odnosno dostrajali itisoni koji su se tokom vremena toliko pohabali i isprljali da ih je nemoguće očistiti. Smatramo da bi postavljanjem parketa u ovom dijelu Biblioteke umnogome doprinijeli ljepšem i ugodnijem ambijentu, koji odgovara starosti i značaju objekta, a time i unapređivanju njegovog stanja i održivosti. Osim toga, doprinijeli bi ukupnom utisku o ovoj instituciji od posebnog značaja za Crnu Goru kada su naši korisnici i posjetioci u pitanju. Ove poslove bi realizovali u sklopu redovnog održavanja, a

parketna podloga bi u potpunosti eliminisala ružnu sliku koju ostavlja sadašnje stanje i u pogledu izgleda, i u pogledu neprijatnih zvukova koji se proizvode hodanjem, a koji remete neophodnu tišinu potrebnu za učenje i istraživanje. Potrebna sredstva iznose oko 25.000 eura.

2. Sanacija horizontalnih oluka na malom objektu i na suvoj zastakljenoj vezi sa glavnom zgradom bivšeg Italijanskog poslanstva

Virtuelna biblioteka Crne Gore (VBCG), jedan od najznačajnijih projekata Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, koji od 1989. godine povezuje biblioteke u Crnoj Gori u jedinstven informacioni sistem. U sklopu njega se izrađuje elektronski katalog Nacionalne biblioteke (COBISS.CG) koji sadrži preko 630.000 bibliografskih zapisa za knjige, serijske publikacije, članke iz časopisa i novina, kao i za publikacije iz posebnih zbirki. Smješten je u malom objektu na kompleksu bivšeg Italijanskog poslanstva (COBISS Centar) koji je zbog izuzetno lošeg stanja horizontalnih oluka, izložen konstantnom prodoru vode tokom kišnog perioda. Ova situacija dovodi do pojave vlage i stvaranja buđi na zidovima, a u nekoliko prostorija je neophodno držati kante kako bi se spriječilo nastajanje veće štete. U prostorijama ovog objekta nalazi se vrijedna informaciona oprema za rad čitavog bibliotečko-informacionog sistema Crne Gore u kojem trenutno ravnopravno participira 50 crnogorskih biblioteka svih tipova. Nadležnost NBCG „Đurđe Crnojević“ i COBISS Centra Crne Gore je da razvija i održava ovaj sistem, te da su podaci iz elektronskog kataloga dostupni na internetu 24h svim zainteresovanim korisnicima. Ukoliko se ne sanira ovakvo stanje, može doći do ugrožavanja vrijedne opreme za čuvanje i bezbjednost podataka, za dalju održivost sistema i za stanje samog objekta.

Obzirom da je mali objekat povezan zastakljenim prolazom sa glavnom zgradom, potrebna je sanacija oluka i krovnih spojnica sa oba objekta jer i na tom dijelu dolazi do prodora vode.

Potrebna sredstva za ovu namjenu iznose 30.000 eura.

Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i druga akta NBCG

Obzirom da je 2023. godine usvojen novi Granski kolektivni ugovor, predstoji administrativna procedura izrade novog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i njegovo usvajanje od strane nadležnih ministarstava, a potom i njegova primjena u smislu izrade anexa na postojeće ugovore o radu zaposlenih. Takođe, neophodno je izraditi izmjene i dopune Statuta NBCG koji je na snazi od 2012. godine.

UDK broj za crnogorski jezik i književnost

NBCG je nedavno dobila obavještenje da je usvojen i odobren njen zahtjev za dodjelu UDK broja za crnogorski jezik i crnogorsku književnost. Ovaj zahtjev je zvanično upućen UDK Konzorcijumu ((UDC Consortium), čije je sjedište u Nacionalnoj biblioteci Holandije u Hagu, još krajem 2021. godine.

UDK broj za crnogorski jezik je =**811.163.44**, a UDK broj za crnogorsku književnost =**821.163.44**.

Iako su još u pripremi izmjene i dopune UDK tablica (MRF 13) i biće objavljene u toku 2024. godine, poslije kumulativnog „Extensions & Corrections to the UDC“, ova promjena u UDK tablicama je već „odlučena i odobrena“.

Simboli koji se koriste u UDK klasifikaciji su univerzalno prepoznatljivi (arapski brojevi i i pravopisni znaci) i primjenjuju se u najvećem broju biblioteka u svijetu.

Dobijanjem ovog broja je riješeno još jedno veoma važno pitanje za crnogorski jezik i crnogorsku književnost, nakon što je Crna Gora decembra 2017. godine dobila međunarodni kod za crnogorski jezik (**cnr**) u okviru ISO 639 međunarodnog standarda, takođe, na zahtjev Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“ na Cetinju.

Izdavačka djelatnost

Kada je riječ o izdavačkoj djelatnosti NBCG, planira se objavljivanje sljedećih publikacija:

- Fotitipsko izdanje „*Cetinjskog psaltira*“, rukopisne knjige iz XV vijeka koja je nastala u jednom od skriptorija na Skadarskom jezeru, a čuva se u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (suizdavački projekat NBCG i Matice crnogorske);
- „Slovník duše“, izabrana poezija Milike Pavlovića;
- „*Njegoš u likovnoj umjetnosti*“, studija prof. dr Sonje Tomović-Šundić
- *Bibliografski vjesnik*, br. 1 – 3 za 2023. godinu

Tokom 2024. godine u Bibliografskom odjeljenju biće pripremljeni za objavljivanje u elektronskom formatu sljedeći rukopisi:

- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2021.*
- *Crnogorska bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika : 2023.*
- *CIP informator; 1-12/2024.*

Revizija i reorganizacija fondova

Predstoji nastavak značajnih aktivnosti vezanih za nastavak reorganizacije fondova NBCG u oba objekta:

- Nastavljanje revizije i reorganizacije smještaja fonda jugoslovenskih novina u prizemlju glavnog depoa;
- Revizija dijela zbirke “Montenegrina” koja se nalazi na III spratu glavnog depoa i proširenje smještajnih kapaciteta predviđenih za ovu zbirku (prenosi se aktivnost iz prethodne godine).;
- Budući da se proširio smještajni kapacitet u glavnom depou za tekuće serijske publikacije iz zbirke Montenegrina (period nakon 1945), potrebno je reorganizovati njihov smještaj.
- Izmještanje neknjižne građe sa prostora bivših jugoslovenskih republika na tzv. Galeriju depoa, jer ova aktivnost nije realizovana u prethodnoj godini;
- Nastavljanje poslova na trajnom odlaganju i popisivanju pomoćnih fondova NBCG (fond viškova knjiga i časopisa, fond rezervnog primjerka novina, fond izdanja NBCG);
- Nastavljanje reorganizacije i označavanja starih lisnih kataloga na vezi prema depou;

- Izrada plana i povlačenje knjiga iz osnovnog fonda, koje po utvrđenim kriterijumima (teritorijalni, autorski i predmetni) pripadaju ovoj zbirci (prenosi se aktivnost iz prethodne godine);
- Provjera svih naslova crnogorskih časopisa u osnovnom fondu po elektronskom katalogu i dopuna podataka za naslove koji nijesu u potpunosti obrađeni.

Projekat Virtuelna biblioteka Crne Gore – COBISS centar Crne Gore.

Za 2024. godinu se planira uključanje u COBISS.CG CG 4 biblioteke (2 narodne i 2 specijalne), kao i početak realizacije sistemskog uključanja školskih biblioteka. U tom cilju, upućeno je pismeno obraćanje Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija radi organizovanja zajedničkog sastanka kako bi se na državnom nivou koncipirao i usvojio projekat o njihovom uključivanju u bibliotečko-informacioni sistem COBISS.CG.

Tokom godine je planirano održavanje 9 kurseva Upotreba programske opreme COBISS 3 sa 80 - 85 polaznika.

Digitalna biblioteka Crne Gore

S obzirom da je postojeće softversko rješenje za Digitalnu biblioteku Crne Gore neadekvatno i da ne zadovoljava standarde savremenih digitalnih biblioteka, krajem 2023. godine je otpočela saradnja sa partnerima iz Slovenije. Ovaj posao je veoma zahtjevan i realizovaće se fazno u naredne dvije godine, anjime bi se omogućila potpuna kompatibilnost sa svim svjetskim i evropskim digitalnim platformama. U pripremnoj fazi koja bi trebalo da traje 5 mjeseci planira se izrada funkcionalnog i procesnog modela za Digitalnu biblioteku Crne Gore. Nakon toga, u drugoj polovini 2024, realizovaće se postavljanje serverske infrastrukture, strukturiranje baze podataka, modela podataka i podrška za indeksiranje punog teksta, kao i izrada novog dizajna web portala www.dlib.me.

Unapređenje rada biblioteka-članica COBISS-a

U cilju prevazilaženja postojećeg stanja u kojem jedan broj crnogorskih biblioteka nema nikakav ili vrlo mali učinak kada je u pitanju doprinos brojem novih zapisa u bibliotečko-informacioni sistem Crne Gore, što je konstatovao i Institut za informacijske znanosti iz Maribora koji vodi zvaničnu statistiku o porastu broja zapisa, planira se u prvom tromjesečju 2024. organizovanje sastanka sa direktorima svih narodnih i univerzitetskih biblioteka nad kojima NBCG ima matičnu nadležnost. Konkretno, od 49 biblioteka u COBISS.CG, njih **15 nije imalo ni jedan novi zapis od jula do decembra 2023. godine**. Ovo je posebno važno i sa stanovišta velikih finansijskih obaveza NBCG prema IZUM- iz Maribora, koji je vlasnik softvera i prema kome su godišnje obaveze NBCG za sve biblioteke članice oko 38.000 eura bez PDV-a.

Ostali redovni poslovi predstavljeni su u okviru programa rada odjeljenja NBCG.

SEKTOR ZA RAZVOJ

ODJELJENJE NACIONALNOG FONDA, LEGATA I STARE I RIJETKE KNJIGE

Rukovodilac Danijela Radulović

Programom rada Odjeljenja nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige za 2024. godinu se planira nastavak i završetak realizacije Plana reorganizacije smještaja i nove prezentacije Zbirke koje se u njemu čuvaju.

Na popunjavanju fondova će se obavljati redovni poslovi: preuzimanje monografskih publikacija i njihov odgovarajući smještaj, preuzimanje periodičnih publikacija, tehnička obrada, evidentiranje, povezivanje i odgovarajući smještaj. Budući da se proširio smještajni kapacitet u glavnom depou za fond Montenegrina, izvršiti preslaganje crnogorske tekuće periodike. Ako bi se stvorili uslovi i za reviziju fonda "Montenegrina" (monografske publikacije) u osnovnom fondu, preduzeće se sve neophodne aktivnosti u skladu sa važećim Pravilnikom o reviziji.

Zbirka „Montenegrina“

Tokom 2024. godine kontinuirano će se raditi na kataloškoj obradi zbirke "Montenegrina". Budući da se u osnovnom fondu NBCG nalazi veliki broj monografskih publikacija koje pripadaju ovoj zbirci, potrebno je napraviti plan njihovog evidentiranja, povlačenja, obrade u elektronskom katalogu NBCG i pripajanja ovoj zbirci, kako bi ona, konačno, bila kompletna. Planira se 2023. godine izrada detaljnog plana za njihovo evidentiranje i povlačenje na osnovu inventarnih knjiga, elektronskog kataloga NBCG i neposrednog uvida u same publikacije. Od formiranja nacionalne zbirke u objektu bivšeg Francuskog poslanstva, 70-ih godina prošlog vijeka, nikada nije sistematski provjereno koliko u osnovnom fondu ima naslova koji prema utvrđenim kriterijumima pripadaju nacionalnoj zbirci (teritorijalni, autorski i predmetni kriterijum). Ovaj posao je bio planiran za prošlu godinu, ali zbog nedostatka kadra nije realizovan.

Nastaviće se sa retroaktivnim unosom ISSN brojeva za tekuće naslove crnogorske periodike i retroaktivni unos u elektronski katalog. Takođe, radiće se obrada tekuće crnogorske periodike. Planira se i završetak povezivanja preostalih svesaka "Glasa Crnogorca" i "Cetinjskog vjesnika". Bilo bi neophodno nastaviti sa digitalizacijom starih novena i časopisa, jer bi na taj način bili zaštićeni od fizičko-mehaničkih oštećenja i spoljnih faktora koji nanose svakodnevnu štetu osjetljivom papiru na kojem su ove publikacije štampane.

Legati

NBCG posjeduje 7 legata (poklon biblioteka) istaknutih crnogorskih naučnih i kulturnih radnika: dr Pera Šoća, dr Pavla Mijovića, dr Nika S. Martinovića, dr Dušana Martinovića, Nikole Đonovića, Dušana Gvozdrenovića i Radivoja Lole Đukića.

Planira se nastavak promjene podlokacije u elektronskom katalogu, štampanje i lijepljenje naljepnica. Početkom godine počće se sa Legatom Dušana Martinovića (140 monografskih publikacija, 1209 primjeraka) i Legatom Radivoje Lole Đukića (319 monografskih publikacija).

Ove godine obilježava se 140 godina od rođenja dr Pera Šoća. Jubilej bi se mogao obilježiti štampanjem *Bibliografije Legata Dr Pera Šoća*, koja bi obuhvatala monografske i serijske publikacije, razglednice i muzikalije.

Tokom godine kataloški će se obraditi preostale publikacije u Legatu Pavla Mijovića (162 naslova), dopuna Legata Nika S. Martinovića (85 naslova, pronađena u arhivskoj građi) i Legata Dušana Gvozdrenovića (442 naslova monografskih publikacija).

Planira se kataloška obrada serijskih publikacija u Legatu Pavla Mijovića (179 naslova), Legatu Dušana J. Martinovića (95 naslova), Dušana Gvozdrenovića (65 naslova), kao i članaka koji se odnose na Crnu Goru.

Za Legat Nika S. Martinovića (monografske publikacije) potrebno je uraditi 323 pokretne korice i obezbijediti smještaj za serijske publikacije, arhivsku i neknjižnu građu.

Zbirka stare i rijetke knjige

U 2024. godini će se nastaviti sa popunjavanjem ove zbirke starom i rijetkom knjigom, prema utvrđenim kriterijumima. Takođe, tokom pregledanja i povlačenja knjiga iz osnovnog fonda u cilju kompletiranja Zbirke "Montenegrina", provjeravaće se da li ima i naslova koji pripadaju Zbirci stare i rijetke knjige. Vršiće se kataloška obrada rijetke knjige I, II i III signature za elektronski katalog u skladu sa kadrovskim mogućnostima Odjeljenja. Radno mjesto bibliotekara-redaktora u ovoj Zbirci je upražnjeno već nekoliko godina i treba u najskorije vrijeme planirati njegovo popunjavanje.

Početkom godine u Rijetku knjigu, prema bibliotečkim kriterijumima, biće presignirano 1453 minijaturnih knjiga i pripojeno ovoj vrsti građe.

Konzervatorsko-restauratorska radionica

U ovoj radionici će se nastaviti poslovi na konzervaciji i restauraciji naslova stare crnogorske periodike i knjiga iz Zbirke stare i rijetke knjige, o čemu je izrađen projekat u saradnji sa tadašnjim Zavodom za zaštitu spomenika kulture Crne Gore. Evidentno je da treba poboljšati saradnju na ovim poslovima sa Centrom za arheologiju i konzervaciju Crne Gore. Planira se tehničko-tehnološko opremanje i krećenje ovih radionica, kao i stručna posjeta laboratoriji i radionici Odjeljenja zaštite publikacija u Biblioteci Matice srpske koja je matična ustanova u oblasti zaštite stare i rijetke knjige u Vojvodini. .

U radionici je i dalje upražnjeno 1 mjesto konzervatora-restauratora.

Digitalizacija

Fond starih crnogorskih novina (1871-1945) nalazi se u veoma lošem stanju. U cilju njegove zaštite, tokom 2024. godine planira se skeniranje i digitalizacija jednog broja naslova, o čemu će voditi računa Komisija za selekciju građe za digitalizaciju.

Osim naslova stare crnogorske periodike, potrebno je dati prioritet i interesantnoj neknižnoj građi iz legata, kao i periodici iz Zbirke stare i rijetke knjige.

Korišćenje fondova

Tokom godine će se kontinuirano pružati sve vrste bibliotečkih usluga korisnicima, a automatizovana evidencija pozajmice bibliotečke građe će umnogomo doprinijeti unapređenju ovih usluga.

Povezivanje bibliotečke građe

Poslove na povezivanju preostalih svesaka “Glasa Crnogorca” i “Cetinjskog vjesnika”, koji traju od 2014. godine, privesti kraju i na taj način trajno zaštititi ove naslove koji su digitalizovani i koje ne treba davati na korišćenje u fizičkom smislu.

Sa Centrom za arheologiju i konzervaciju pokrenuli smo projekat povezivanja konzerviranih i restauriranih knjiga u kožne poveze. Početkom godine biće gotove 3 postinkunabule koje su krajem 2023. godine predate Centru.

Izložbene aktivnosti

Odjeljenje će tokom 2023. godine aktivno učestvovati u planiranju i organizovanju izložbi knjiga i druge bibliotečke građe NBCG. Potrebno je organizovati i jednu izložbu na kojoj bi predstavili reprezentativnu građu iz fonda “Montenegrina”, Zbirke stare i rijetke knjige i legata. Izložba bi nosila radni naziv “ADLIGAT” i mogla bi biti postavljena krajem ljeta u vrtu Francuskog poslanstva.

Ostale aktivnosti

Tokom godine će se nastaviti poslovi na uređenju enterijera samog objekta, kao i vrta koji okružuje Francusko poslanstvo. Na osnovu usvojenog projekta rekonstrukcije/zamjene fasadne stolarije nastaviće se ovaj značajan posao, koji je predviđen u etapama.

Projektom edukacije i doedukacije biće obuhvaćeni i zaposleni ovog Odjeljenja. Tokom 2024. godine planirano je:

- Učešće dva bibliotekara na 24. COBISS konferenciju u Mariboru, oktobar 2024.
- Edukativna posjeta dva konzervatora Biblioteci Matice srpske u Novom Sadu, odnosno konzervatorsko-restauratorskoj radionici, maj 2024.
-

ODJELJENJE ZA BIBLIOTEČKO-INFORMACIONI SISTEM I DIGITALIZACIJU

Rukovodilac mr Vjenceslava Ševaljević

U Odjeljenju za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju upražnjeno je radno mjesto referanta za Matičnu službu koje bi zbog značaja trebalo popuniti tokom 2024. godine.

NBCG će i ove godine iz budžetskih sredstava podmirivati troškove članarina za sve članice sistema COBISS.CG, što je bio slučaj i u prethodnih deset godina.

Planira se povećanje broja biblioteka članica sistema COBISS.CG za 4 biblioteka kao i početak realizacije sistemskog uključenja školskih biblioteka. U planu je obilazak deset biblioteka članica sistema COBISS.CG u cilju pružanja stručne i servisne pomoći.

Tokom godine je planirano održavanje 9 kurseva Upotreba programske opreme COBISS 3 sa 80 do 85 polaznika.

Izvršice se dopuna folija i materijala za kurs Upotreba programske opreme COBISS3/Katalogizacija –početni, u dijelu kreiranja kratkih normativnih zapisa. Planirano je da se obuču još jedan predavač za kurs Upotreba programske opreme COBISS3/Preuzimanje zapisa i fond i jedan za kurs Upotreba programske opreme COBISS3/Preuzimanje zapisa i fond.

Komisija za dodjelu licenci za uzajamnu katalogizaciju organizovaće provjere za svih tipova bibliotečke građe.

Nastaviće se kontinuirani rad u M-Text editoru i Codes editoru.

Bibliotekar za informacioni sistem će biti u stalnom kontaktu sa članicama sistema i sa IZUM-om iz Maribora. Kontinuirano će biti pružana pomoć preko platforme AnyDesk.

Bibliotečki informatičari (sistem inženjeri) će vršiti redovno održavanje računarske i telekomunikacione opreme u Biblioteci.

Radiće na obradi već skeniranog materijala, kao i na digitalizaciji nove bibliotečke građe.

Poslovi Matične službe će se obavljati u skladu sa zakonom, uz pretpostavku da će biti određen izvršilac za ove poslove.

Zaposleni u Odjeljenju će učestvovati na većem broju kurseva, radionica i konferencija.

Redovno će se ažurirati web stranica Biblioteke, kao i društvene mreže (Facebook, Instagram..).

Projekat Virtuelna biblioteka Crne Gore – COBISS centar Crne Gore

Pregovarački postupak

Za zadnji kvartal 2024. planirano je pokretanje pregovaračkog postupka za nastavak implementacije sistema COBISS u Crnoj Gori.

Edukacija za COBISS

1. Kursevi

Naziv kursa	Termin održavanja	Broj polaznika ukupno iz svih članica sistema COBISS:CG - aproksimativno	Predavač:
Upotreba programske opreme COBISS3/	januar i septembar (2 termina)	15-20	mr Đurđa Martinović

/Preuzimanje zapisa i fond			
Upotreba programske opreme COBISS3 /Katalogizacija - početni	februar i oktobar (2 termina)	15-17	mr Đurđa Martinović
Upotreba programske opreme COBISS3/ Pozajmica	maj i septembar (2 termina)	15-20	Radmila Rašović i Milenija Vračar
Upotreba programske opreme COBISS3/ Ažuriranje CONOR	april / maj	9-10	mr Vjenceslava Ševaljević
Upotreba programske opreme COBISS3/Katalogizacija - napredni	maj / juni i eventualno oktobar (2 termina)	13-16	mr Sanja Martinović, mr Vesna Kovačević, mr Vera Đukanović

2. Planirano je licenciranje po jednog predavača za kurs Upotreba programske opreme COBISS3/ /Preuzimanje zapisa i fond i za kurs Upotreba programske opreme COBISS3 /Katalogizacija – početni.

3. Nova uključjenja

Za 2024. planira se uključjenje u COBISS.CG **2 narodne i 2 specijalne biblioteke.**

Obzirom da se NBCG već obratila Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija sa inicijativom da se na državnom nivou koncipira i usvoji projekat na osnovu kojeg bi se u naredne tri godine sve školske biblioteke uključile u bibliotečko-informacioni sistem COBISS.CG, očekujemo njihovu pozitivnu reakciju. Takođe, planira se nastavak obilaska biblioteka članica koje su ili potpuno neaktivne ili nijesu dovoljno aktivne u implementaciji sistema COBISS.CG, što se posebno odnosi na veći broj školskih biblioteka.

Rad u M-textu i Codes editoru

Tokom 2024. nastaviće se kontinuirani rad M-textu, vršiće se pregled, ispravka i verifikacija ključeva na crnogorskom jeziku (ćirilica i latinica) u bazi COBISS, kao i ključevi u erepo i types bazama. Vršiće se i ispravka i verifikacija kodova u Codes editoru, gdje će se uređivati šifranici (u šifrniku LOCAL i LOCAL_expended šifranici polja i potpolja za katalogizaciju, šifrniki za UDK, odnosno sve ono što bibliotekar bira iz padajućeg spiska ili iz polja za izbor vrijednosti u svom radu.

Aktivnosti bibliotečkih informatičara (sistem inženjera)

Bibliotečki informatičari će i tokom 2024. biti angažovani na prekonfiguraciji mrežnih uređaja, firewall-a i računarske opreme. U djelokrugu njihovog rada je izrada prijedloga,

odnosno definisanje potrebnih konfiguracija za nabavku opreme, raspodjela nove i preraspodjela postojeće računarske opreme, kao i održavanje računarske i telekomunikacione opreme u Biblioteci. Pružaće i tehničku podršku za sva događanja u Biblioteci (izložbe, promocije, koncerti, radionice, naučni i stručni skupovi). Takođe će vršiti i tehnički pomoć na zahtjev biblioteka članica sistema COBISS.CG, a planiran je i obilazak većeg broja članica sistema COBISS.CG kako bi se provjerilo stanje njihove računarske infrastrukture.

Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju. Digitalna biblioteka

Radiće na obradi već skeniranog materijala (oko 5000 stranica).

Plan je da se na na sajt Digitalne biblioteke Crne Gore postavi 500 bibliotečkih jedinica sa metapodacima (konvertovano u pdf formatu, odrađenim OCR-om i dodatim vodenim žigom).

Pored toga će se obavljati skeniranje za korisnike (po potrebi i zahtjevu korisnika) i eventualno skeniranje nove građe za Digitalnu biblioteku, prema prioritetima koje će odrediti Komisija za odabir građe.

S obzirom da je postojeće softversko rješenje za Digitalnu biblioteku Crne Gore neadekvatno i da ne zadovoljava standarde savremenih digitalnih biblioteka, krajem 2023. godine je otpočela saradnja sa partnerima iz Slovenije, koji će fazno da realizuju novu platform. Ona bi trebala da omogući potpunu kompatibilnost sa svim svjetskim i evropskim digitalnim platformama. U pripreмноj fazi od 5 mjeseci planira se izrada podatkovnog, funkcionalnog i procesnog modela za Digitalnu biblioteku Crne Gore. Nakon toga u drugoj polovini 2024. će biti postavljena serverska infrastruktura, strukturiranje baze podataka, modela podataka i podrška za indeksiranje punog teksta, kao i izrada novog dizajna portala.

Planira se i organizacija radionica za narodne biblioteke na temu digitalizacije

Matična služba

Referent Matične službe je na kraju 2022. penzionisan, pa bi bilo neophodno odrediti izvršioca koji će obavljati ove poslove.

U cilju pružanja stručno-savjetodavne pomoći u skladu sa čl. 37 *Zakona o bibliotečkoj djelatnosti* i čl. 6 *Pravilnika o bližim uslovima i načinu vršenja matične bibliotečke djelatnosti*. tokom 2024. godine planira se redovan godišnji obilazak 21 narodne/gradske biblioteke i univerzitetske biblioteke.

Na osnovu dostavljenih podataka, izrađivaće se evidencije, statistike i pregledi o zatečenom stanju u crnogorskim bibliotekama, s ciljem ažuriranja statistika na IFLA mapi svjetskih biblioteka.

Ukoliko se neka biblioteka tokom 2024. obrati NBCG, odnosno Matičnoj službi, u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra biblioteka na teritoriji Crne Gore, biće izvršen upis u Centralni registar crnogorskih biblioteka, koji se vodi i u analognoj i u elektronskoj verziji.

Edukacija i učešće na konferencijama, seminarima, radionicama

1. Učešće tri bibliotečka infomatičara na INFO festu (Sajam informatičkih dostignuća) u Budvi (jesen 2024.) – dva dana – kako bi se upoznali sa najnovijim dostignućima u IT sektoru
2. Učešće dvoje ili troje zaposlenih na COBISS konferenciji, Marobor, oktobar 2024.

3. Kurs za tri biblioteka infomatičara - Linux sertifikovani administrator RHCE (Red Hat Certified Engineer) Organizator: CET - Computer Equipment & Trade Beograd
4. Kursevi Adobe Photoshop, Adobe Illustrator i Adobe InDesign za troje zaposlenih iz Centra za digitalizaciju
5. Učešće na Godišnjoj konferenciji mreže Europeana sa ciljem aktivnog učešća NBCG u sadašnjim i budućim projektima Europeane
6. Učešće koordinatora za međunarodnu saradnju i projekte na godišnjoj CENL konferenciji
7. Učešće na sjednicama Savjeta COBISS/Net-a.

Ostale aktivnosti

Vršiće se redovno dopunjavanje sadržaja na web stranici NBCG: www.nb-cg.me kao i prevod aktuelnosti na engleski jezik.

Obavljat će se i redovno administriranje i dodavanje sadržaja na društvene mreže NBCG i Digitalne biblioteke Crne Gore (Facebook, Instagram).

Nastaviće se i sa objavljivanjem sadržaja na FB stranici COBISS Net, koji se odnose na događaje i ličnosti iz crnogorskog bibliotekarstva, kao i iz kulturnog života naše države.

SEKTOR ZA BIBLIOTEČKE POSLOVE

ODJELJENJE ZA NABAVKU I BIBLIOGRAFIJU

Rukovodilac Boris Kaluđerović

U Odjeljenju za nabavku i bibliografiju će se raditi na redovnim aktivnostima: nabavka publikacija, kompletiranje fondova i kontinuirano vršiti reklamiranje nedostajućih naslova u neposrednom kontaktu sa izdavačima, štamparima i autorima. Kao i do sada, Nacionalna biblioteka će gradskim i školskim bibliotekama, ostalim vaspitno-obrazovnim ustanovama i drugim subjektima poklanjati monografske i serijske publikacije iz fonda izdanja Biblioteke i iz fonda viškova.

Takođe, radiće se na izradi Tekuće nacionalne bibliografije. Programom rada za 2024. godinu se, prije svega, planira nastavak rada na već započetim rukopisima nacionalne tekuće bibliografije, kao i početak rada na novim rukopisima. Nastaviće se, u prvoj polovini godine, i završiti rad na Bibliografiji monografskih publikacija za 2021. Takođe, biće započet rad na rukopisima tekućih bibliografija za 2022. i 2023. godinu. U prvoj polovini godine nastaviće se sa rad na rukopisu tekuće bibliografije članaka za 2023. i započeti rad na rukopisu bibliografije članaka za 2024. godinu.

Nabavka

Realizacija planiranih aktivnosti za 2024. godinu će biti determinisana opredijeljenim finansijskim sredstvima namijenjenim za kupovinu bibliotečke građe, prevazilaženjem formalnih prepreka u realizaciji međunarodne saradnje sa inostranim partnerima, kao i poštovanjem

odredbi *Zakona o izdavačkoj djelatnosti* koje se odnose na dostavljanje obaveznog primjerka. Naravno, uprkos navedenim faktorima, uposleni će u punom kapacitetu kontinuirano raditi na prikupljanju i reklamiranju građe, bilo da se radi o obaveznom primjerku, kupovini, poklonu ili međunarodnoj razmjeni.

Fondovi Nacionalne biblioteke se najvećim dijelom popunjavaju putem obaveznog primjerka. Evidentan je naslijeđeni problem nesprovođenja kaznene politike prema izdavačima koji ne izvršavaju svoju zakonsku obavezu kada je u pitanju dostavljanje, u pet primjeraka, svakog izdanja određene publikacije. I u narednoj godini ćemo uputiti inicijativu Ministarstvu kulture i medija, u čijoj je nadležnosti kaznena politika, za formiranje stručnog tijela za nadzor i kontrolu ispunjavanja zakonskih obaveza u ovoj oblasti.

Zavisno od gore navedenih uslova, učestvovaće se na sajmovima knjiga i posjećivati dešavanja organizovana u cilju usavršavanja naših bibliotekara i knjižničara.

Nastaviće se sa radom na preseljenju magacina rezervi knjiga u podrumski prostor depoa, koji pruža bolje uslove za čuvanje građe. Svaki primjerak je numerisan, smješten u police i unešen u excel tabele kako bi u svakom trenutku imali precizne podatke o ovom dijelu fonda Biblioteke.

Takođe, po istom principu biće nastavljeno preseljenje pomoćnog fonda rezervi serijskih publikacija. Navedena građa se izmješta sa trećeg sprata depoa u prostorije suterena COBISS centra, koje su prethodno opremljene odgovarajućim policama, ventilacionim sistemom itd.

Bibliografije

Programom rada za 2024. godinu se planira nastavak aktivnosti na već započetim bibliografijama, a počće se i rad na novim rukopisima Tekuće nacionalne bibliografije.

Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2021.“

Tokom 2024. godine biće nastavljen rad na tekućoj “Crnogorskoj bibliografiji: monografske publikacije : 2021”. Do sada je prikupljeno 1.646 zapisa iz lokalne baze i sa host-a (odrađena su obilježavanja internim oznakama, redakcija UDC indeksa i kataloške ispravke na zapisima u skladu sa programskom kontrolom pogreške). Nakon toga, uslijediće izrada više probnih ispisa radi redigovanja zapisa, na kojima će se uraditi potrebne intervencije do konačne pripreme rukopisa za publikovanje u elektronskom obliku. Rad na ovoj bibliografiji biće završen u prvoj polovini kalendarske godine.

Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2022.“

Tokom 2024. godine biće započet rad na tekućoj “Crnogorskoj bibliografiji: monografske publikacije : 2022”, kumuliranjem zapisa iz lokalne baze i sa host-a koji po kriterijumima pripadaju ovoj bibliografiji. Uporedo će biti odrađena obilježavanja internim oznakama, redakcija UDC indeksa i kataloške ispravke na zapisima u skladu sa programskom kontrolom pogreške. Nakon toga, uslijediće izrada više probnih ispisa radi redigovanja zapisa,

na kojima će se uraditi potrebne intervencije do konačne pripreme rukopisa za publikovanje u elektronskom obliku.

Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2023.“

Takođe, tokom kalendarske godine, a nakon završetka tekuće “Crnogorske bibliografije : monografske publikacije : 2021”, biće započet rad na tekućoj “Crnogorskoj bibliografiji : monografske publikacije : 2023”, kumuliranjem zapisa iz lokalne baze i sa host-a koji po kriterijumima pripadaju ovoj bibliografiji. Uporedo će biti odrađena obilježavanja internim oznakama, redakcija UDC indeksa i kataloške ispravke na zapisima u skladu sa programskom kontrolom pogreške. Nakon toga, uslijediće izrada više probnih ispisa radi redigovanja zapisa, na kojima će se uraditi potrebne intervencije do konačne pripreme rukopisa za publikovanje u elektronskom formatu

„Crnogorska bibliografija : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2023.“

Biće nastavljen rad na već započetom rukopisu tekuće „Crnogorske bibliografije : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2023.“ popisom priloga iz naslova crnogorskih časopisa, novina, revijalnih izdanja i zbornika radova za ovu godinu, po utvrđenim kriterijumima. Time će biti završen popis članaka za naznačeni period. Nakon toga, uslijediće izrada više probnih ispisa, radi redigovanja zapisa, registara i drugih podataka u ispisima u cilju pripreme rukopisa bibliografije za publikovanje. Ovu bibliografiju je moguće završiti i pripremiti za objavljivanje u elektronskom obliku polovinom 2023. godine.

„Crnogorska bibliografija : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2024.“

U isto vrijeme, biće započet rad i na tekućoj “Crnogorskoj bibliografiji : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika : 2024”, popisom priloga iz tekuće produkcije naslova crnogorskih časopisa, novina, revijalnih izdanja i zbornika radova za ovu godinu, po utvrđenim kriterijumima.

ODJELJENJE ZA KORIŠĆENJE I ČUVANJE FONDOVA

Rukovodilac Dragana Marković

Program rada za 2024. godinu predviđa realizaciju osnovnih zadataka Odjeljenja. Planirane su izložbe, učestvovanje na kulturnim manifestacijama i sajmovima knjiga. I ove godine, 23. aprila za Dan knjige besplatno ćemo učlanjivati korisnike i poklanjati knjige iz viškova i fonda izdanja Biblioteke. Osim toga, Nacionalna biblioteka će gradskim i školskim bibliotekama, poklanjati knjige iz fonda izdanja biblioteke i iz viškova na osnovu dobijenih zahtjeva.

Tokom 2024. godine nastaviće se reorganizacija i revizija novina u prizemlju depoa. Takođe se planira, ukoliko bude kadrovskih mogućnosti, i nastavak revizije časopisa u osnovnom fondu od sig br. P 16739.

U planu su poslovi na reviziji dijela Zbirke „Montenegrina“ monografskih publikacija koja se nalazi u glavnom depou. Na reviziji bi radili 2 bibliotekara kojima je ovaj fond dostupan

tokom svakodnevnog rada.

U cilju dobijanja što većeg prostora, koja nam je neophodan za ulaganje novoprispjele građe, prošle godine je bilo planirano izmještanje neknjižne građu sa prostora bivše Jugoslavije, na tzv. galeriju depoa. Do realizacije nije došlo iz objektivnih razloga – nedovoljnog broja izvršilaca i kratkog perioda u toku godine kada postoje uslovi za duži boravak u depou.

Tokom godine, nastaviće se reorganizacija magacina izdanja NBCG kako bi se dobio prostor za smještaj novih izdanja.

Korišćenje fondova

Usluživanje korisnika, međubibliotečka i međunarodna pozajmica će se odvijati na način i pod uslovima koje propisuje Pravilnik o korišćenju fondova. Očekuje se na godišnjem nivou oko 4000 korisničkih zahtjeva, oko 100 zahtjeva za međubibliotečku i međunarodnu pozajmicu i priliv oko 5000 novih naslova. U ovoj godini radiće se na retroaktivnom unosu zapisa u elektronski katalog za monografske publikacije, a prioritet će imati monografske publikacije kojima nedostaje inventarni broj, datum inventarisanja i naljepnica. U cilju što efikasnijeg rada u čitaonicu, od ove godine će se intenzivno raditi elektronsko zaduživanje i razduživanje bibliotečke građe kroz segment COBISS3/Pozajmica.

Smještaj fondova

U glavnom depu nije moguće obezbijediti stalnu temperaturu što je preduslov za preventivnu zaštitu bibliotečke građe (u skladu sa *Pravilnikom o mjerama za čuvanje i zaštitu bibliotečke građe*), jer je postojeće postrojenje za klimatizaciju i grijanje zastarjelo, te je neophodna njegova zamjena. Vlaga može da ugrozi fond Biblioteke. Bilo bi poželjno da se taj problem trajno riješi klimatizacijom depoa i optimalnim uslovima (vlažnost vazduha i ujednačena temperatura), tokom cijele godine. Na ovaj način bi se obezbijedio kontinuirani rad zaposlenih i sve aktivnosti predviđene planom za 2024. godinu, nesmetano bi se odvijale.

Knjigovezačka radionica

Knjigovezačka radionica će, u skladu sa planom, vršiti povezivanje novih naslova novina i revijalnih izdanja, kao i popravku i prepovezivanje oštećenih primjeraka iz svih fondova Biblioteke. Predviđeno je da knjigoveznica prati reviziju i reorganizaciju osnovnog fonda novina izradom pokretnih korica i popravkom poveza. Tokom 2024. planirano je povezivanje za oko 500 svezaka dnevnih novina i oko 3000 pokretnih korica.

U knjigoveznici nije moguće vršiti izradu kožnog poveza jer nedostaje specijalista knjigovezac za te poslove. U tom kontekst je neophodno organizovati obuku za ovaj segment rada Biblioteke, jer postoji izražena potreba za prepovezivanjem ili povezivanjem starih knjiga i stare periodike.

Fotokopiranje. Skeniranje

Nastaviće se kontinuirani rad na kopiranju i skeniranju građe za korisnike Biblioteke. Predviđena je i nabavka mašine za spiralno korićenje građe.

Edukacija

Zaposleni u Odjeljenju će učestvovati na većem broju kurseva, radionica i konferencija.

Ostali poslovi

Tokom godine će se nastaviti rad na sređivanju preostalih 200 kutija stručnog UDK kataloga. Preostale kutije treba dubinski složiti, plastificirati međaše, evidentirati i numerisati kutije.

Takođe će se raditi na administrativnim poslovima, arhiviranju zahtjeva, slanje podataka računovodstvu o naplati usluga, izradi Izvještaja i drugih akata.

Planirani događaji tokom 2024. godine

1. Promocija Odabranih djela Branka Banjevića u dvije knjige, „Glasovi“ i „Osvrti“, februar 2024.
2. Dan kulture Bošnjaka – Antologija lirike „Divan“ Safeta Hadrovića, mart 2024.
3. Promocija knjige „Istorija Crne Gore“. Knj. 1, autora Dragoja Živkovića, april 2024
4. Veče posvećeno Ratku Vujoševiću, 7 april 2024.
5. 100 godina od smrti Franca Kafke (Dani evropske baštine) – izložba, književno veče
6. Pedeset godina od izgradnje Mauzoleja na Lovćenu – izložba
7. Veče posvećeno Vitu Nikoliću - 90 godina od rođenja i 30 godina od smrti
8. Svjetski dan knjige i zaštite autorskih prava
9. Svjetski dan pismenosti
10. Svjetski dan poezije
11. Sajam knjiga 2024 (Podgorica, Nikšić)

ODJELJENJE ZA STRUČNU OBRADU BIBLIOTEČKE GRAĐE I POSEBNE ZBIRKE **Rukovodilac Dragana Mirković**

Obrada, preuzimanje i redakcija monografskih i serijskih publikacija

Programom rada Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke za 2024. godinu planira se nastavak tekućih poslova: prijem, obrada i redakcija monografskih i serijskih publikacija, obrada i redakcija gramofonskih (singl) ploča, crnogorskih pozorišnih plakata, izrada CIP zapisa za monografske, serijske publikacije i neknjižnu građu u štampanom i elektronskom izdanju.

Takođe, vršiće se upoređivanje publikacija sa spiskovima koje su dobijene putem obaveznog primjerka, poklonom, kupovinom i međunarodnom razmjenom, tehnička obrada,

kontrola ispravnosti primjeraka, razvrstavanje po formatu, ispisivanje kontrolnih kartona za topografski katalog, signiranje i lijepljenje naljepnica sa termalnog štampača i ove poslove obavljaće dva knjižničara.

Kreiranje i preuzimanje bibliografskih zapisa putem COBISS.Net-a, kreiranje i redakcija bibliografskih zapisa sa normativnom kontrolom u elektronski katalog za monografske publikacije osnovnog fonda i zbirke „Montenegrina“ radiće šest bibliotekara i tri redaktora (od kojih su tri bibliotekara i jedan bibliotekar redaktor iz Odjeljenja nacionalnog fonda, legata, stare i rijetke knjige i Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju).

Organizovaće se rad na retroaktivnom unosu monografskih publikacija. Tom ozbiljnom i veoma zahtjevnom poslu treba što prije pristupiti, s obzirom da elektronska pozajmica podrazumijeva da veći dio fonda bude unešen u elektronski katalog.

Nastaviće se na implementaciji i razvoju normativne datoteke ličnih imena CONOR.CG, za koju možemo reći da je veliki pomak u procesu katalogizacije u sistemu COBISS.CG. Normativni zapis za određenu osobu se kreira samo jednom, a koristi se kad god je potrebno povezati tu osobu sa određenim bibliografskim zapisom budući da je normativna baza zajednička za sve biblioteke u sistemu. Mali broj redaktora baze CONOR.CG ne mogu u potpunosti da poprave svaki neispravan zapis i označe svaki duplirani zapis u sistemu. Iz tog razloga razmatraće se da li je potrebno organizovati prekovremeni rad jednog broja redaktora kako bi došlo do poboljšanja kvaliteta normativnih zapisa.

Kreiranje zapisa za serijske publikacije dobijene putem obaveznog primjerka, razmjenom, kupovinom i poklonom radiće kao i do sad jedan bibliotekar. Nastaviće se sa preuzimanjem zapisa u sistemu COBISS. Net i retroaktivnom unosu bibliotečkog fonda serijskih publikacija. Tokom rada na reviziji serijskih publikacija – novina, vršiće se tehnička obrada, signiranje i novi smještaj u magacinu.

Na zahtjev izdavača radiće se izrada CIP zapisa za serijske publikacije. U izradi je novi obrazac za izradu CIP zapisa za serijske publikacije koji će se naći na sajtu Nacionalne biblioteke.

Obrada posebnih zbirki

Bibliotekari – redaktori iz Zbirke muzikalija i Likovno-grafičke zbirke će nastaviti rad na kreiranju bibliografskih zapisa sa normativnom kontrolom u elektronski katalog, gramofonskih ploča (singl) kojih ima oko 7500 i starih crnogorskih pozorišnih plakata, presigniranjem, štampanjem i lijepljenjem naljepnica sa termalnog štampača. Na zahtjev izdavača radiće na izradi CIP zapisa za štampane muzikalije i kataloge.

Usljed nedostatka stručnog kadra, građa Kartografsko geografske zbirke i Zbirke neknjižne građe se tokom ove godine neće unositi u elektronski katalog. Nastaviće se saradnja sa

brojnim organizacijama u Crnoj Gori, prikupljanjem građe i popunjavanjem fondova navedenih zbirki.

Usluge izdavačima, izrada CIP-a, ISBN agencija

Za potrebe crnogorskih izdavača, bibliotekari – redaktori radiće na unosu CIP zapisa, dodjelu ISBN brojeva, uključivanje u ISBN bazu i dodjelu bar-koda za monografske publikacije. Registracija izdavača u ISBN bazu podataka biće nastavljena obaveznim popunjavanjem, potpisivanjem i ovjeravanjem *Pristupnice* koja je dostupna na sajtu Nacionalne biblioteke.

Radiće se i na arhiviranju zahtjeva za izradu CIP zapisa u odgovarajuće registratore, slanje podataka računovodstvu o naplati usluga, praćenje uplata i dr. Izradiće se popis crnogorskih izdavača za PID (Adresar izdavača uključenih u sistem ISBN). Podaci će biti krajem godine upućeni u sjedište međunarodne ISBN agencije u Londonu i tako uključeni u najnovije godišnje izdanje PIID-a. Radiće se izvještaj o napretku crnogorskih izdavača za 2024. godinu (*ISBN Progress report*).

Planirano je organizovanje seminara za izdavače sa teritorije Crne Gore, s akcentom na poštovanje Zakona o izdavačkoj djelatnosti koji između ostalog članom 23 ukazuje na obavezan Kataloški zapis – CIP.

Edukacija i instruktorski rad

U Odjeljenju će se vršiti edukacija bibliotekara pripravnika za polaganje stručnog bibliotekarskog ispita. Planirano je da u toku ove godine bibliotekari i bibliotekari redaktori iz Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke, koji imaju privilegiju A za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija (knjiga), dobiju privilegije za uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe (C), članaka u monografskim i serijskim publikacijama (B1) i serijskih publikacija (B2) u COBISS3 okruženju. Tome bi prethodio unos propisanog broja bibliografskih zapisa sa normativnom kontrolom u testnoj bazi, koje bi provjerili članovi komisije za izdavanje licenci i shodno tome organizovali ispit u Nacionalnoj biblioteci.

Ostali poslovi

Za 2024. godinu planiraju se i drugi poslovi u Odjeljenju:

- Dostavljanje godišnjih statističkih podataka MONSTAT-u
- Organizacioni, administrativni poslovi, rad u komisijama i stručnim tijelima NBCG i dr. poslovi.

SEKTOR ZA PRAVNE, FINANSIJSKE I OPŠTE POSLOVE

ODJELJENJE ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE

Rukovodilac Milena Vučeraković

Odjeljenje za pravne i opšte poslove podrazumijeva redovno i ažurno obavljanje pravnih, kadrovskih i administrativnih poslova, poslova vezanih za odnose sa javnošću, zatim poslove iz domena koji su regulisani propisima koji se bave zaštitom lica i imovine, te kurirskim i drugim poslovima dopremanja bibliotečke građe. Svi ovi poslovi su od izuzetne važnosti za cjelokupnu djelatnost Nacionalne biblioteke.

Pravno-kadrovski, normativni i administrativni poslovi

U 2024. godini prioritet će se dati sljedećim poslovima:

Vršiće se popunjavanje *Knjige procedura*. Tako će se, shodno nizu propisa koji se odnose na radno pravne odnose, oblast kancelarijskog poslovanja, oblast zaštite imovine i lica itd, izrađivati posebne procedure za postupanje.

Takođe, u skladu sa *Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti*, *Zakonom o zaštiti kulturnih dobara* i njima donešenim podzakonskim aktima i još nizom zakonskih rješenja, treba sačinjavati odgovarajuća normativna akta, kojima će se detaljnije regulisati pojedine obaveze, procesi, usluge, ponašanja u raznim domenima poslovanja i djelovanja kako Biblioteke kao cjeline, tako i zaposlenih.

Posebna aktivnost Odjeljenja će se odvijati na postupanje po *Zakonu o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru* (Sl. list CG, br. 75/18).

Na osnovu *Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru* (Sl. list CG, br. 75/18), a u skladu sa Pravilnikom o načinu uspostavljanja Sistema za otkrivanje i postupanje po obavještenjima o sumnjama na prevare u javnom sektoru, dostaviće se Izvještaj o obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare za 2023. godinu. Takođe, na osnovu istog Zakona, a u skladu sa Pravilnikom o sadržaju godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola i načinu izvještavanja, dostaviće se godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola i način izvještavanja.

S obzirom da je u septembru 2022. godine sačinjen Plan integriteta Biblioteke za naredni dvogodišnji period, to će već u prvom kvartalu 2024. godine biti potrebno izraditi i dostaviti Agenciji za sprječavanje korupcije odgovarajući izvještaj u vezi donijetog Plana integriteta.

Planira se održavanje sjednica Savjeta, na kojima bi trebalo razmatrati godišnji Izvještaj o radu NBCG za 2023. godinu i Plan rada za 2024. godinu, zatim i usvajanje raznih procedura.

Takođe, po potrebi, održavaće se sjednice Stručnog vijeća, što će Služba pratiti odgovarajućim zapisnicima, odlukama, zaključcima i slično.

U 2024. godini je potrebno izvršiti i promjenu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji JU NBCG u skladu sa Granskim kolektivnim ugovorom za oblast kulture koji je stupio na snagu 27.03.2023. godine.

Posebno se naglašavaju aktivnosti vezane za poštovanje *Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom* (Sl. list Crne Gore, br. 35/15), odnosno Pravilnika o bližim uslovima i

načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom.

U Odjeljenju će se svakodnevno obavljati redovni poslovi koji podrazumijevaju: blagovremenu izradu odgovarajućih ugovora, aneksa na iste, rješenja iz oblasti radnih odnosa, dostavljanje rješenja i odluka Upravi za inspekcijski nadzor, prijave (odjave) zaposlenih kod Poreske uprave Crne Gore, izradu raznih dopisa, odluka, statističkih izvještaja, praćenje propisa i njihovu primjenu, davanje tumačenja propisa, saradnju i korespondenciju sa resornim Ministarstvom, Ministarstvom finansija i ostalima po potrebi, Agencijom za sprječavanje korupcije, vođenje evidencija prisutnosti - odsutnosti zaposlenih i druge aktivnosti.

Poslovi koji se odnose na odnose sa javnošću, a koji permanentno iziskuju ažurnost, edukaciju i profesionalnost zaposlenog, obavljace se u skladu sa potrebama Biblioteke, kao ustanove čije je učešće i značaj u javnom i kulturnom životu naše države aktivno i izuzetno važno.

Poslovi administrativnog tehničara, koji između ostalog podrazumijevaju arhivarske, poslove distribucije pošte, telefonsku centralu i sl, uređivaće se sa još procedura i obavljace se ažurno, uredno i odgovorno.

Poslovi vozača, u sklopu kojih se obavljaju kurirski i slični poslovi, redovno će se odvijati. Biblioteka je u posjedu dva službena automobila koji će se registrovati i redovno održavati.

Poslovi zaštite lica i imovine

Ovdje se posebno naglašava da je ovaj segment Odjeljenja organizovan, odnosno uređen na način kako to predviđa *Zakon o zaštiti lica i imovine* (Sl. list Crne Gore, br. 43/18). Kao što je poznato, Nacionalna biblioteka je svrstana u kategoriju obavezno šticećenih objekata. Naznačenim zakonom se predviđa mogućnost organizovanja unutrašnje službe obezbjeđenja i u skladu sa tim je postavljeno normativno ustrojstvo shodno važećem aktu o organizaciji i sistematizaciji.

Ipak, ovdje se posebno naglašava da nedostaje normirani broj izvršilaca, tačnije jedan. Biće neophodno popunjavanje radnog mjesta: *portir*.

U ovoj godini neophodno je napraviti detaljni Plan zaštite, koji podrazumijeva kvalifikovanu procjenu bezbjednosti, ugroženosti, rizika kao i elaborat fizičkog obezbeđenja i projekat tehničke zaštite.

Tokom godine će se redovno vršiti i održavanje sistema video nadzora Biblioteke, kao i servisiranje protivpožarnih aparata.

Kadrovske potrebe

U toku 2023. godine, od nadležnih organa tražila se saglasnost za zapošljavanje izvršilaca na radnim mjestima: *čuvar i portir (tri izvršioca)*. S obzirom da nije dobijena saglasnost za sva radna mjesta, osim za dva, pa jepotrebno ponoviti dopis ka nadležnim ministarstvima.

Ukoliko budu ispunjeni uslovi, sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, će se zaključiti ugovor o realizaciji programa Javnog rada, po osnovu koga bi se zaposlio određeni broj lica na određeni vremenski period, sa evidencije nezaposlenih lica.

Takođe, planirano je angažovanje jednog ili više lica po osnovu Ugovora o volonterskom radu.

Biblioteka će, putem ove službe, u drugoj polovini godine ponovo aplicirati za angažovanje pripravnika po projektu stručnog osposobljavanja istih.

Edukacija kadrova Odjeljenja će se pratiti shodno raspoloživim finansijskim mogućnostima.

ODJELJENJE ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE

Rukovodilac Maja Muhadinović

Plan rada Odjeljenja za finansijsko računovodstvene poslove se bazira na aktivnostima vezanim za finansijsko poslovanje, obračun i isplatu zarada, naknada zarada, računovodstvene evidencije poslovnih procesa, evidencija prihoda i rashoda, kao i planiranje, analiziranje i kontrolu poslovanja u skladu sa zakonskim propisima.

Odjeljenje za finansijsko računovodstvene poslove planira da u toku 2024. godine sprovodi sljedeće aktivnosti:

Finansijsko-računovodstveni poslovi

- Donošenje Plana javnih nabavki za 2024. godinu;
- Realizacija postupaka javnih nabavki u skladu sa propisima i donešenim Planom, vođenje evidencije i sastavljanje izvještaja;
- Priprema finansijskog plana i izvještaja o izvršenju finansijskog plana;
- Realizacija akcionog plana po predlogu Vlade Crne Gore;
- Obrada i dostavljanje statističkih izvještaja;
- Usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza;
- Vršenje amortizacije osnovnih sredstava;
- Objavljivanje IOPPD obrazaca na portalu Poreske uprave;
- Dostavljanje podataka fondu PIO – M4 obrasci;
- Saradnja sa Ministarstvom kulture i medija po pitanju planiranja i izvršenja budžeta, otpuštanja sredstava, preusmjeravanja sredstava;
- Obračun i isplata zarada zaposlenima;
- Sastavljanje izvještaja mjesečnih, kvartalnih i ostalih Ministarstvu kulture i medija;
- Pripremanje kvartalnih finansijskih izvještaja;
- Priprema završnog računa;
- Sastavljanje portfolio dugova;

- Prikupljanje, obrada i knjiženje finansijskih podataka na osnovu vjerodostojnih dokumenata;
- Praćenje i primjena propisa iz računovodstvenog sistema,
- Primjena Cjenovnika usluga NBCG u pogledu izrade faktura, po zahtjevima kupaca, naplata istih i obavještanje Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke;
- Vođenje blagajničkog poslovanja (podizanje i isplata gotovine, obračun i isplata dnevnica za službena putovanja i dr);
- Pružanje potrebnih finansijskih podataka koje upravi omogućavaju donošenje važnih odluka o finansiranju;
- Usaglašavanje potraživanja od kupaca;
- Usaglašavanje obaveza ka dobavljačima;
- Vođenje knjige ulaznih faktura;
- Vođenje knjige izlaznih faktura;
- Vođenje knjigovodstva osnovnih sredstava;
- Izrada nacrtu budžeta za sledeću fiskalnu godinu.

Plan rada Odjeljenja zasniva se na sakupljanju i sređivanju podataka vezanih za poslovne procese, a sastoji se iz svakodnevnog praćenja, kontrole i analiziranja finansijskog poslovanja; omogućavanja “jasne slike” o prethodnom, tekućem i budućem poslovanju; izradi velikog broja izvještaja; unapređenju profesionalnih znanja i vještina; saradnja sa Monstatom i nadležnim Ministarstvom, kao i sa ostalim korisnicima.

Javne nabavke

NBCG “Đurđe Crnojević” je u zakonskom roku pripremila Plan javnih nabavki za 2024. godinu i dobijena je saglasnost na isti od strane Ministarstva finansija. U zavisnosti od potreba i Budžeta Biblioteke tokom godine će se, moguće, raditi izmjene istog Plana. Izvještaj o realizovanim postupcima javnih nabavki za 2023. godinu je predat u zakonskom roku.

U skladu sa Odlukom o sprovođenju postupaka nabavke male vrijednosti, u Biblioteci će se sprovođiti postupci nabavke male vrijednosti po odluci direktora.

Planom javnih nabavki NBCG, za 2024. godinu su predviđene:

- Tenderska procedura za nabavku lož ulja, u vrijednosti 79.000 eura;
- Nabavka, isporuka i instalacija računarske infrastrukture za digitalnu biblioteku Crne Gore (arhiviranje i čuvanje digitalne građe), u vrijednosti 50.000 eura;
- Sanacija objekata bivšeg Francuskog poslanstva i bivšeg Italijanskog poslanstva, u vrijednosti 80.000 eura;
- Pregovarački postupak sa IZUM-om, Maribor o produženju ugovora o održavanju softvera, u vrijednosti 45.980 eura.

Poslovi održavanja objekata

U zgradama bivšeg Italijanskog i bivšeg Francuskog poslanstva u toku je realizacija tri projekta, i to:

- Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na glavnom i pomoćnom objektu kulturnog dobra Italijansko poslanstvo u bivšoj Kraljevini Crnoj Gori;
- Rekonstrukcija/ zamjena fasadne stolarije na objektu kulturnog dobra Francusko poslanstvo u bivšoj Kraljevini Crnoj Gori;
- Rekonstrukcija i sanacija teniskog terena na kompleksu bivšeg Italijanskog poslanstva.

Tehnička služba Biblioteke biće svakodnevno angažovana na održavanju poslovnih zgrada. U periodu proljeće-jesen redovno će se održavati parkovi u dvorištu zgrada bivšeg Italijanskog i Francuskog poslanstva.

U danima održavanja kulturnih događaja u Biblioteci biće dodatno angažovanje tehničkog osoblja.

Rukovaoci parnim sistemima i kotlovima (ložači) će, u zavisnosti od klimatskih prilika, obezbjeđivati grijanje poslovnih zgrada. Nakon okončanja grejne sezone, uradiće se čišćenje kotlova centralnog grijanja, kontrola sigurnosnih ventila na sistemu i ostale neophodne servisne radnje.

Redovno će se vršiti i održavanje sistema video nadzora Biblioteke, kao i servisiranje P/P aparata.

Biblioteka je u posjedu 2 službena automobila koji će se registrovati i redovno održavati. Za potrebe ove službe u planu su nabavke: lož ulja, goriva za službene automobile i za agregat Biblioteke, sredstva za održavanje higijene te, kako je već rečeno, usluge servisiranja sistema centralnog grijanja i održavanja objekata biblioteke.

Produžiće se ugovorni odnos sa specijalizovanom firmom za servisiranje i opravku liftova u objektu bivšeg Italijanskog poslanstva i glavnom depou.

FINANSIJSKI PLAN ZA 2024. GODINU

Odobreni budžet Nacionalne biblioteke za 2024. godinu iznosi **1.676.347,42 €** uključujući sredstva od sopstvene djelatnosti u iznosu od **30.970,00€**.

Tabelarni prikaz dobijenih sredstava za 2024. godinu:

Ekonom ska klasifika cija	Opis	Planirana sredstva	Planirane aktivnosti
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	1.140.258,24	
4111	Neto zarade	857.204,37	Isplata neto zarada za 81 zaposlenog.
4112	Porez na zarade	44.177,76	Obračunati porez iz ličnih primanja za zaposlene JU NBCG "Đurđe Crnojević".
4113	Doprinosi na teret zaposlenog	165.341,88	Obračunati doprinosi za PIO, osiguranje nezaposlenih koje plaća zaposleni.
4114	Doprinosi na teret poslodavca	66.136,95	Obračunati doprinosi za PIO, osiguranje nezaposlenih i doprinosi fondu rada koje plaća poslodavac kao i doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju.
4115	Opštinski prirez	7.397,28	Obračunati prirez porezu na dohodak.
412	Ostala lična primanja	15.788,00	
4123	Naknada za prevoz	3.000,00	Pomoć u prevozu za 8 zaposlenih.
4124	Jubilarnе nagrade	1.728,00	Biblioteka u 2024. godini ima obavezu isplate jubilarne nagrade prema zaposlenima.
4125	Otpremnine	3.060,00	U 2024. godini dvoje kolega će shodno Zakonu o radu, prekinuti radni odnos sa JU NBCG "Đurđe Crnojević", po sili zakona.
4127	Ostale naknade	8.000,00	JU NBCG "Đurđe Crnojević" je shodno preporukama Državne revizorske institucije na ovoj poziciji planirala isplate: popisne Komisije, tenderskim Komisijama. Takođe, na ovoj poziciji JU NBCG "Đurđe Crnojević" je planirala izdatke po osnovu autorskih honorara zaposlenim u Biblioteci kao i isplate naknada za vođenje kurseva Upotreba programske opreme COBISS 3, naknada za rad u Komisiji za sticanje licence za uzajamnu katalogizaciju i naknada za tehničku podršku u organizaciji kurseva.
413	Rashodi za materijal	130.000,00	
4131	Administrativni materijal	19.000,00	Rashodi za administrativni materijal obuhvataju: kancelarijski materijal i sredstva za higijenu.

4133	Materijal za posebne namjene	6.000,00	Materijal za posebne namjene obuhvata: materijal za knjigovezačku radionicu, materijal za konzervatorsku laboratoriju, naljepnice i riboni za bar-cod koje se lijepe na svaku bibliotечku jedinicu, kutije od beskiselinskog papira za trajno čuvanje rukopisa, materijal za mikrofilmovanje i digitalizaciju.
4134	Rashodi za energiju	24.000,00	Potrošnja električne energije u zgradi bivšeg Italijanskog poslanstva i zgradi Francuskog poslanstva a u kojima je smještena JU NBCG "Đurđe Crnojević".
4135	Rashodi za gorivo	81.000,00	Rashodi za gorivo obuhvataju: nabavku lož ulja, goriva za službena vozila i dizel agregat.
414	Rashodi za usluge	46.430,18	
4141	Službena putovanja	8.460,00	Službena putovanja u zemlji i inostranstvu.
4142	Reprezentacija	2.700,00	Troškovi reprezentacije i rashodi povodom organizovanja seminara i kurseva čiji je cilj edukacija i obrazovanje iz oblasti bibliotekarstva.
4143	Komunikacione usluge	8.970,18	Veliki troškovi međunarodne razmjene publikacija i troškovi mobilne i fiksne telefonije.
4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	2.000,00	Provizija plaćanja prema inostranstvu i redovna provizija za promet sa redovnog računa.
4145	Usluge prevoza	500,00	Transport publikacija putem razmjene u regionu.
4146	Advokatske, notarske i pravne usluge	1.800,00	Advokatske usluge.
4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	5.000,00	Izrada konsultantskih projekata.
4148	Usluge stručnog osposobljavanja	2.000,00	Troškovi koje pruža pravno ili fizičko lice radi usavršavanja i edukacije zaposlenih u okviru osnovne djelatnosti.
4149	Ostale usluge (usluge prevođenja, štampanja i umnožavanja, medijske usluge i promotivne aktivnosti)	15.000,00	Bibliografski vjesnik 1-3 2023. godine; štampa postera i kataloga za izložbe i dr.
415	Rashodi za tekuće održavanje	36.000,00	
4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	30.000,00	Održavanje zgrada bivšeg Italijanskog i Francuskog poslanstva.
4153	Tekuće održavanje opreme	6.000,00	Održavanje i servisiranje tri Sistema za grijanje; dvije kotlarnice za centralno grijanje; Sistema za klimatizaciju potkrovlja Biblioteke; redovno održavanje dva službena vozila Biblioteke od kojih je jedno knjigovodstveno otpisano. Prema preporukama DRI na ovoj poziciji

			planiramo izdatke za održavanje opreme za tehničku zaštitu, servisiranje PP aparata za gašenje požara i video nadzora. Ispitivanje mrežne instalacije u svim objektima na osnovu Zakona o zaštiti na radu.
419	Ostali izdaci	119.870,00	
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	26.970,00	Po preporukama DRI, Biblioteka je na ovoj poziciji planirala znatno uvećanje budžetskih sredstava zbog pružanja intelektualnih usluga sa licima sa kojima Biblioteka zaključuje ugovore za pružanje intelektualnih usluga koje se odnose na održavanje prigodnih besjeda povodom određenog događaja, usluga prevođenja, ugovora vezanih za lekturu i korekturu kao i stalne zamjene stražara i čistačica zbog odsustvovanja izvršilaca i sl
4192	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	2.000,00	Troškovi sudskih sporova.
4193	Izrada i održavanje softvera	74.000,00	Ugovor za iznajmljivanje računarske infrastrukture COBISS; Novo softversko rješenje za Digitalnu biblioteku Crne Gore; Pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje; Drop box – godišnji zakup za 3 TB (backup za digitalizovanu građu) ; Godišnji zakupi domena koje koristi NBCG; Godišnja obnova SSL (sigurnosnih) sertifikata.
4194	Osiguranje	2.500,00	Osiguranje zaposlenih po Granskom kolektivnom ugovoru.
4195	Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	4.000,00	NBCG je članica najznačajnijih bibliotečkih organizacija i agencija I po tom osnovu plaća godišnju članarinu za IFLA-u, CENL, ISSN, ISBN, LIBER.
4196	Komunalne naknade	9.900,00	Biblioteka finansira mjesečne obaveze smetlarine, naknade za mjesečni utrošak vode
4198	Takse	500,00	Izdaci koji se odnose na zakonom ustanovljenu obavezu plaćanja.
46	Otplata dugova	1,00	

463	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	1.00	
441	Kapitalni izdaci	170.000,00	
4415	Izdaci za opremu	80.000,00	<p>STORIDŽ sistem čine uređaji visokih performansi za profesionalnu namjenu: STORAGE ARRAY - osnovna ili glavna jedinica, centralno digitalno skladište sa mogućnošću skladištenja desetina TB (terabajta) podataka. Omogućava visok stepen zaštite, replikaciju, virtuelizaciju, brz oporavak u slučaju problema i transvere veće količine podataka. Računari za potrebe različitih odjeljenja u zgradama NBCG Računari nešto boljih performansi za kancelarijsku namjenu u odjeljenjima obrade, bibliografa, zbirki, muzejskog, čitaonice.</p>
4416	Izdaci za investiciono održavanje	90.000,00	Sanacija objekata bivšeg Italijanskog poslanstva i bivšeg Francuskog poslanstva obzirom na to da je JU NBCG "Đurđe Crnojević"; shodno članu 2 stav 2 Odluke o organizovanju dužna da održava zgrade Italijanskog i Francuskog poslanstva koje su ujedno i preporuke Državne revizorske institucije.
431	Transferi	18.000,00	
4316	Transferi za jednokratne pomoći	18.000,00	Na ovoj poziciji JU NBCG "Đurđe Crnojević" je planirala shodno preporukama DRI pomoći zaposlenima u slučaju težih bolesti, poboljšanja materijalne situacije i smrti člana porodice u skladu sa Granskim kolektivnim ugovorom.

Predsjednica Savjeta JU NBCG „Đurđe Crnojević“
Prof. dr Tatjana Jovović

Tatjana Jovović